

Liperi

Kouluverkkoselvitys

Hyvinvointilautakunta 12.6.2024 § 65
Kunnanhallitus 17.6.2024 § 122
Valtuusto 24.6.2024 § 34

Sisällys

1	Johdanto.....	3
2	Selvitystyön tavoite	4
3	Selvitystyön toteuttaminen ja aikataulu	5
4	Nykytilan kuvaus ja tulevaisuuden näkymiä	6
4.1	Kuntatalouden näkökulma	6
4.2	Väestö- ja oppilasennusteet.....	8
4.3	Koulurakennusten sijainti ja lähikoulualueet.....	10
4.4	Koulujen nykytilan kuvaus, opetuksen, ruokahuollon, siivouksen ja kiinteistönhuollon järjestäminen sekä koulujen oppilasennusteet	10
4.4.1	Mattisenlahden koulu	10
4.4.2	Salokylän koulu.....	12
4.4.3	Liperin koulu.....	14
4.4.4	Viinijärven koulu.....	16
4.4.5	Ylämyllyn koulu	17
4.4.6	Honkalammen koulu	20
5	Perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, koulukuljetusten, opiskeluhoollon ja oppimisen tuen järjestäminen kouluittain.....	21
5.1	Lainsäädäntö	21
5.2	Opetussuunnitelma.....	21
5.3	Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	23
5.4	Koulukuljetukset.....	23
5.5	Lapsen ja nuoren oppimisen ja kasvun tuen järjestäminen kouluittain	24
5.5.1	Mattisenlahti	24
5.5.2	Salokylän koulu.....	24
5.5.3	Liperin koulu	25
5.5.4	Viinijärven koulu.....	25
5.5.5	Ylämyllyn koulu	26
5.5.6	Honkalammen koulu	27
6	Koulujen kunto ja kustannukset.....	28
6.1	Koulukiinteistöjen kunto, terveellisyys ja peruskorjaustarve	28
6.1.1	Mattisenlahden koulu	28
6.1.2	Salokylän koulu.....	29

6.1.3	Ylämyllyn koulun Jyrin yksikkö	30
6.1.4	Ylämyllyn koulun Paloaukean yksikkö	31
6.2	Koulujen kustannusrakenne.....	32
7	Lapsivaikutusten arviointi	34
8	Perusopetuksen tulevaisuuden palvelutarpeen arviointi ja järjestämisen vaihtoehtojen tarkastelu	36
8.1	Kunnan strategiset tavoitteet ja kaavoitus	36
8.2	Kouluverkon vaikutuksen kunnan elinvoimaisuuteen ja tulevaisuuden väestökehitykseen.....	37
8.3	Palveluverkon skenaarioiden kokonaiskuvaukset.....	39
8.3.1	Skenaario 1 eli nykyinen kouluverkko säilyy	39
8.3.2	Skenaario 2 eli kolmen taajamakoulun malli	40
8.3.3	Skenaario 3 eli kolme taajamakoulua ja Mattisenlahden koulu	42
8.3.4	Skenaario 4 eli kolme taajamakoulua ja Salokylän koulu.....	44
9	Työryhmän esitys kouluverkosta ja jatkotoimenpiteistä	47

1 Johdanto

Liperin kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 18.12.2023 § 77 vuoden 2024 talousarvion. Talousarvion yhtenä toiminnallisena tavoitteena on laatia yhteistyössä elinympäristöpalveluiden kanssa koulu-, päiväkotij- ja liikuntapaikkaverkostoselvitys. Päiväkotij- ja kouluverkkoselvitys laaditaan hyvinvointipalveluiden toimesta. Päiväkotiverkostoselvityksen nimi muuttui työn edetessä varhaiskasvatusselvitykseksi.

Kouluverkkoselvitys laaditaan talouden tasapainottamisen toimenpiteenä. Kouluverkkoa on tarkasteltava myös perusopetuksen oppilasmäärän vähentyessä. Syntyvyys on koko valtakunnassa selvästi laskenut ja tällä on suora vaikutus opetuksen järjestämiseen.

Kouluverkkoselvityksellä saadaan kartoitettua kunnan taloudellisia resursseja, oppilasmäärän kehitystä vastaava, sekä opetuksen ja kasvatuksen laadun turvaava perusopetuksen koulujen verkosto. Verkkoselvitys ja sen valmistumisen jälkeen tehtävät kouluverkkopäätökset vaikuttavat laajasti alueen lapsiin ja perheisiin, kunnan henkilöstöön sekä kunnan eri alueiden kehitykseen. Kouluverkkopäätöksillä on suuria taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.

Kouluverkkoselvitystä on laadittu päättäjiä, kuntalaisia ja henkilöstöä osallistaen ja sen laadinnasta on vastannut erillinen työryhmä.

Selvityksen valmistumisen jälkeen valitaan tulevaisuuden kouluverkkoskenaario. Valitun skenaarion mukaisesti lähdetään valmistelevaan jatkotoimenpiteitä. Jos kouluverkkoon tulee muutoksia, valmistellaan ne omina prosesseina päätöksentekoon.

2 Selvitystyön tavoite

Kouluverkkoselvityksessä pyritään löytämään taloudellisesti kestävä malli perusopetuksen järjestämiseen tulevaisuudessa. Selvitystyön tarkoituksena on antaa kunnan päättäjille tietoa siitä, miten kouluverkkoa tulisi muuttaa tulevaisuutta ajatellen. Sen on tarkoitus myös antaa tietoa koulurakennusten kunnosta, jotta korjaustoimenpiteitä voidaan suunnitella ja aikatauluttaa.

Keskeisenä tavoitteena on kehittää kouluverkkoa niin, että oppilaille ja opetushenkilökunnalle voidaan turvata hyvät sekä ajanmukaiset työskentelyolosuhteet ja samalla luoda pedagogisesti, taloudellisesti ja tilankäytöllisesti mahdollisimman hyvin toimiva kouluverkko.

Tavoitteeksi asetetaan kouluverkon kehittäminen niin, että:

- koulujen ja ryhmien koot antavat oppilaille mahdollisuuden saada laadukasta opetussuunnitelman mukaista opetusta.
- opetuksen järjestäjän perusopetukseen käytössä olevat resurssit suunnataan tehokkaimmin.
- koulut sijaitsevat luontaisilla ja riittävän laajoilla lähikoulualueilla, joissa on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt. Järjestelyissä huomioidaan opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.
- koulujen saavutettavuus pysyy mahdollisimman hyvänä.
- koulurakennukset tukevat opetussuunnitelman toteuttamista osana nykyaikaista oppimisympäristöä.

3 Selvitystyön toteuttaminen ja aikataulu

Kouluverkkoselvitys on laadittu kevään 2024 aikana päättäjiä, kuntalaisia ja henkilöstöä osallistaen. Selvitys on laadittu kunnan omana työnä

Kouluverkkoselvityksen tekemisestä on vastannut erillinen työryhmä. Ryhmän työskentelyä johtaa hyvinvointijohtaja ja muut työryhmän jäsenet ovat talousjohtaja Pellervo Hämäläinen, hallintosihteeri Maija Niemeläinen, tekninen johtaja Jouni Pekonen, isännöitsijä Kari Tanskanen, hallintosihteeri Pauliina Sallinen ja henkilöstöpäällikkö Mira Tiainen. Työryhmä on aikatauluttanut kokoukset ja kutsunut muita asiantuntijoita kuultavaksi.

Kouluverkkoselvitystä on käsitelty kuukausittain kaikissa hyvinvointilautakunnan kokouksissa. Lisäksi selvitystyön etenemistä on käsitelty kaikissa talous- ja strategiatyöryhmän kokouksissa sekä kunnanhallituksessa. Lautakuntien ja kunnanhallituksen yhteinen iltakoulu selvitysten parissa järjestettiin 14.5.2024.

Selvityksen aikana on kuultu henkilöstöä yleisessä kuulemistilaisuudessa 27.5.2024. Lisäksi Salokylän ja Mattisenlahden koulujen henkilöstön kanssa on keskusteltu omissa palaverissa. Kuntalaisille järjestettiin yleinen keskustelutilaisuus Teamsilla 29.5.2024. Näissä tilaisuuksissa keskusteltiin erilaisista vaihtoehtoisista palvelun järjestämisen malleista sekä niiden vaikutuksista.

Lapsivaikutusten arviointi toteutettiin laajana arviointina. Oppilaiden kuuleminen toteutettiin Salokylän ja Mattisenlahden koulujen kaikille oppilaille keväällä 2024.

##

4.2 Väestö- ja oppilasennusteet

Tilastokeskuksen väestön trendiennusteen mukaan, Liperin kunnan väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä 1250 kuntalaisella. Vuoden 2022 toteutunut asukasmäärä oli kuitenkin hieman trendiennustetta suurempi.

	Toteutunut	Trendiennuste					
	2022	2022	2023	2025	2030	2035	2040
Liperi	11 962	11 870	11 808	11 680	11 314	10 959	10 712

Taulukko väestön kehityksen trendiennuste 2022–2040. Lähde tilastokeskus

Alla olevan kaavion mukaan oppilasmäärät vuosiluokilla 1.–6. luokilla ovat olleet lukuvuonna 2020–2021 korkeimmillaan. Tämän jälkeen oppilaiden määrä 1.–6. vuosiluokilla on lähtenyt laskuun. Ennusteen mukaan lukuvuonna 2030–2031 on lähes 270 alakoulun oppilasta vähemmän kuin lukuvuonna 2023–2024. Oppilasmäärän lasku kuudessa lukuvuodessa 29,3 %.

Lukuvuosi	1	2	3	4	5	6	yhteensä
2016–2017	150	155	147	148	148	147	895
2017–2018	174	150	155	147	148	148	922
2018–2019	167	174	150	155	147	148	941
2019–2020	156	161	150	150	148	139	904
2020–2021	158	154	163	153	156	155	939
2021–2022	150	158	148	163	144	155	918
2022–2023	147	152	155	144	167	152	917
2023–2024	139	150	147	159	147	169	911
2024–2025	130	139	150	147	159	147	872
2025–2026	120	123	139	150	147	159	838
2026–2027	114	120	123	139	150	147	793
20							

Alla olevasta kaaviosta näkyy, että yläkoulu kasvaa vielä muutaman vuoden ajan ja on isoimmillaan lukuvuonna 2026–2027. Oppilasmäärien lasku vuosiluokilla 7.–9. ei vuosikymmen lopulla ole niin raju kuin alakoulun puolella. Oppilasmäärä lähtee reilusti laskuun vuosikymmen taitteessa.

Lukuvuosi	7	8	9	yhteensä
2016–2017	127	136	135	398
2017–2018	147	127	136	410
2018–2019	148	147	127	422
2019–2020	139	119	132	390
2020–2021	141	133	119	393
2021–2022	145	137	139	421
2022–2023	157	149	145	451
2023–2024	150	148	140	438
2024–2025	169	150	148	467
2025–2026	147	169	150	466
2026–2027	159	147	169	475
2027–2028	147	159	147	453
2028–2029	150	147	159	456
2029–2030	139	150	147	436
2030–2031	130	139	150	419
2031–2032	120	130	139	389
2033–2034	114	120	130	364
2034–2035	110	114	120	344
2035–2036	110	110	114	334
2036–2037	85	110	110	305
2037–2038	105	85	110	300

Taulukko yläkoulun oppilaiden määrästä lukuvuodesta 2016–2017 lukuvuoteen 2037–2038. Lähde Liperin kunta ja Väestörekisteri

